Кооперация "Н А Ч А Л А"

гр. София 1164, ул. "Кокиче" № 11
Тел. 02/960 83 11
Факс. 02/960 83 42
e-mail: sofia@nachala.bg

ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

изготвен към 31 декември 2017 г.

Индивидуален отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход

За годината, приключваща на 31 декември

В хиляди лева	*Прил.*	**2017**	**2016**
Приходи от лихви		10	15
Разходи за лихви		-	-
Нетен лихвен доход	5	10	15
Загуби от обезценка на активи	6	(413)	(380)
Други приходи и разходи, нетно	7	25	384
Приходи от отписани вземания		3	6
Общо доход от финансови операции		(375)	25
Административни разходи	8	(168)	(201)
Загуби преди данъчно облагане		(543)	(176)
Отсрочен данък	9	1	35
Загуба след данъци		(542)	(141)
Друг всеобхватен доход		-	-
Преоценка на дълготрайни активи, нетно от данъци		-	-
Общо друг всеобхватен доход		-	-
Общо всеобхватен доход		(542)	(141)

Пояснителните бележки, представени на страници от 5 до 36, са неразделна част от този индивидуален финансов отчет.

Петър Кирилов Арнаудов
Председател на Управителния съвет

Кооперация "Начала" София

Наталия Петрова Илиева
Главен счетоводител

Дата: 28.02.2018

Индивидуален отчет за финансовото състояние

За годината, приключваща на 31 декември

В хиляди лева	*Прил.*	**2017**	**2016**
Активи			
Дълготрайни материални и нематериални активи	10	356	368
Инвестиционни имоти	11	602	608
Капиталови инвестиции	12	1,550	1,957
Отсрочени данъчни активи	16	8	7
Други активи	14	3	6
Вземания по парични заеми на член-кооператори, нетно	13	-	89
Парични средства и парични еквиваленти	15	72	101
Общо активи		2,591	3,136
Пасиви			
Дялови вноски на член-кооператорите	17	6	8
Други пасиви	19	10	11
Общо пасиви		16	19
Капитал и Резерви			
Встъпителни вноски и резерви	20	3,117	3,258
Натрупана загуба		(542)	(141)
Общо капитал и резерви		2,575	3,117
Общо пасиви и резерви		2,591	3,136

Пояснителните бележки, представени на страници от 5 до 36, са неразделна част от този индивидуален финансов отчет.

Петър Кирилов Арнаудов
Председател на Управителния съвет

Наталия Петрова Илиева
Главен счетоводител

Дата: 28.02.2018

Индивидуален отчет за паричните потоци

За годината, приключваща на 31 декември

В хиляди лева	*Прил.*	**2017**	**2016**
Парични потоци от оперативна дейност			
Загуба за периода след данъци		(542)	(141)
Корекции за:			
Разходи за данъци	16	(1)	(35)
Амортизация	8	12	22
Обезценки на инвестиционни имоти	11	6	9
Обезценки на дълготрайни активи		-	(58)
Обезценка на капиталова инвестиция		407	429
Нетен (приход)/разход от лихви	5	(10)	(15)
Намаление на дяловите вноски	17	(2)	(6)
Изменение в оперативните активи и пасиви			
-кредити и аванси на клиенти		89	40
- други активи		3	-
- други пасиви		(1)	3
-дарение за дълготрайни активи		-	(345)
Получени лихви		10	15
Нетен паричен поток от оперативна дейност		**(29)**	**(82)**
Парични потоци от инвестиционна дейност			
Увеличение на капитала в капиталова инвестиция		-	(40)
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност		**-**	**(40)**
Парични потоци от финансова дейност			
Нетен паричен поток от финансова дейността		**-**	**-**
Изменение на паричните средства през периода		(29)	(122)
Парични средства и парични еквиваленти в началото на периода		101	223
Парични средства и парични еквиваленти в края на периода	15	**72**	**101**

Пояснителните бележки, представени на страници от 5 до 36, са неразделна част от този индивидуален финансов отчет.

Петър Кирилов Арнаудов
Председател на Управителния съвет

Наталия Петрова Илиева
Главен счетоводител

Дата: 28.02.2018

Индивидуален отчет за паричните потоци

За годината, приключваща на 31 декември 2017 г.

В хиляди лева	**Встъпителни вноски и резерви**	**Неразпределена печалба / (Натрупана загуба)**	**Общо**
Салдо към 1 януари 2016г.	4,048	(799)	3,249
Общо друг всеобхватен доход			
Финансов резултат за текущата година	-	(141)	(141)
Общо друг всеобхватен доход	-	(141)	(141)
Общо всеобхватен доход	-	(141)	(141)
Сделки със собствениците, отразени директно в капитала			
Прехвърляне на непокрита загуба	(799)	799	-
Прехвърляне на дялови вноски на собствениците	9	-	9
Общо сделки със собствениците, отразени директно в капитала	(790)	799	9
Салдо към 31 декември 2016 г.	3,258	(141)	3,117
Общо друг всеобхватен доход			
Финансов резултат за текущата година	-	(542)	(542)
Общо друг всеобхватен доход	-	(542)	(542)
Общо всеобхватен доход	-	(542)	(542)
Сделки със собствениците			
Прехвърляне на непокрита загуба	(141)	141	-
Общо сделки със собствениците, отразени директно в капитала	(141)	141	9
Салдо към 31 декември 2017г.	3,117	(542)	2,575

Пояснителните бележки, представени на страници от 5 до 36, са неразделна част от този индивидуален финансов отчет.

Кооперация "Начала" София

Петър Кирилов Арнаудов
Председател на Управителния съвет

Наталия Петрова Илиева
Главен счетоводител

Дата: 28.02.2018

1. Основа за изготвяне

1.1. Общи данни за Кооперация Начала

Кооперация Начала или "Кооперацията" е регистрирана с решение на Софийски градски съд по фирмено дело № 8558 от 1997 г., като доброволно сдружение на физически лица с променлив капитал и променлив брой членове, която чрез взаимопомощ и сътрудничество развива своята дейност за задоволяване на интересите на член-кооператорите.

Съгласно чл. 36 ал. 1 и ал. 2 от Закона за кооперациите и с решение на Общото събрание е образувана взаимоспомагателна каса, чрез която Кооперацията предоставя заеми за развитие на малкия бизнес на своите членове за сметка на направените от тях вноски, както и от средства от външни източници.

Кооперация Начала е юридическо лице, със седалище и адрес на управление гр.София, район Лозенец, ул."Кокиче" №11 и органи на управление: Общо събрание, Управителен съвет и Контролен съвет. Представлява се от Председателя на Управителния съвет.

Управителния съвет е с мандат до 30.04.2018г. и включва:

1.Веселка Георгиева Христова – член на УС

2.Николай Георгиев Яръмов - член на УС

3.Петър Кирилов Арнаудов – председател на УС

Контролния съвет е с мандат до 30.04.2018г. и включва:

1.Веска Асенова Самарджиева - член

2.Любка Кондева Годжева - член

Кооперацията е юридическо лице с променящ се капитал, състоящ се от променящи се вноски на членовете, които са възстановими на член-кооператорите и са представени като дългосрочни задължения в отчета за финансовото състояние на Кооперацията.

Кооперацията притежава инвестиции в дъщерно дружество Начала 2007 ЕАД в размер на 1,550 хил. лв., което представлява 100% от капитала на Дружеството.

1.2. Съответствие

Настоящите финансови отчети са индивидуални финансови отчети и са изготвени в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

Индивидуалните финансови отчет е одобрени от Управителния съвет на 28.02.2018

1.3. База за изготвяне

Индивидуалните финансови отчети са изготвени съгласно принципа на историческата стойност, освен следните активи и пасиви, които са представени по справедлива стойност: инвестиционни имоти, имоти, машини и съоръжения и нематериални активи. Земите и сградите, предназначени за собствена употреба се отчитат по преоценена стойност, която представлява справедливата стойност към датата на преоценката минус последваща амортизация и натрупани загуби от обезценка.

1.4. Действащо предприятие

Кооперацията изготвя настоящия финансов отчет на базата на принципа за действащо предприятие, независимо от реализираната загуба за текущата година в размер на 542 хил.лв. и наличието на отрицателен паричен поток от оперативената дейност в размер на 29 хил.лв. Уместността на прилагането на принципа се обуславя от факта, че са налице достатъчно резерви за покриване на загубите.

1.5. Функционална валута и валута на представяне

Индивидуалните финансови отчети са представени в хиляди български лева. Българският лев е функционалната валута на Кооперацията.

1.6. Използване на приблизителни оценки и допускания

Изготвянето на финансовите отчети в съответствие с изискванията на МСФО изисква от Ръководството да извърши преценки и допускания, които влияят върху прилагането на счетоводните политики и отчетените стойности на активите и пасивите, приходите и разходите.

Очакванията и основните допускания се преразглеждат във всеки отчетен период. Повторното преразглеждане на счетоводните оценки се признава в периода, в който оценката е преразгледана, когато преразглеждането се отнася до само този период, или в периода на преразглеждането и бъдещи периоди, ако преразглеждането оказва влияние на сегашния и на бъдещите периоди.

Информация за значителни позиции, които са засегнати от оценки на несигурността и критични допускания при прилагане на счетоводните политики, които имат най-значителен ефект върху сумите признати във финансовия отчет, се съдържа в следните бележки:

- **Бележка 3** – Оповестяване на политиката по управление на риска
- **Справедливи *стойности*** - Някои от счетоводните политики и оповестявания на Кооперацията изискват оценка на справедливи стойности за финансови и за нефинансови активи и пасиви.

Кооперацията регулярно преглежда значителните ненаблюдаеми входящи данни и корекции на оценките. Ако информация от трети страни, като котировки от брокери или сходни услуги, се използва за оценка на справедливи стойности, тогава оценителският екип оценява получените доказателства от трети страни, за да се подкрепи заключението, че такива оценки отговарят на изискванията на МСФО, включително нивото в йерархията на справедливите стойности, в което такива оценки трябва да бъдат класифицирани.

Когато оценява справедливата стойност на актив или пасив, Кооперацията използва наблюдаеми данни, доколкото е възможно. Справедливите стойности се категоризират в различни нива в йерархията на справедливите стойности на базата на входящите данни в техниките за оценка, както следва:

- **Ниво 1:** котирани цени (некоригирани) на активни пазари за сходни активи или пасиви.
- **Ниво 2:** входящи данни различни от котирани цени, включени в Ниво 1, които, пряко (т.е. като цени) или косвено (т.е. получени от цени), са достъпни за наблюдаване за актива или пасива.
- **Ниво 3:** входящи данни за актива или пасива, които не са базирани на наблюдаеми пазарни данни (ненаблюдаеми входящи данни).

Ако входящите данни, използвани за оценка на справедливата стойност на актива или пасива, могат да се категоризират в различни нива от йерархията на справедливите стойности, тогава оценката на справедливата стойност се категоризира в нейната цялост в това ниво от йерархията на справедливите стойности, чиято входяща информация е от значение за цялостната оценка.

Кооперацията признава трансфери между нивата на йерархията на справедливите стойности към края на отчетния период, през който е станала промяната.

Повече информация за допусканията, направени при оценка на справедливите стойности, е включена в Бележка 4 – Финансови инструменти.

1.7. Промени в счетоводните политики - Стандарти и разяснения, приложими за годишния период, започващ на 01 януари 2017

- **Изменения на МСФО 12** (приложими за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2017г., но все още неприети от ЕС)
- **Изменение на МСС 7** Отчети за паричните потоци – Инициатива за оповестяване (приложими за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2017г.)
- **Изменение на МСС 12** Данъци върху дохода – Признаване на отсрочени данъчни активи за нереализирани загуби (приложими за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2017г.);

2. Значими счетоводни политики

2.1. Финансови активи

Кооперацията класифицира финансовите си активи в следните категории: финансови активи, по справедлива стойност в печалба или загуба; заеми и вземания; инвестиции държани до падеж; и финансови активи на разположение за продажба. Ръководството определя как да бъде класифициран един актив при неговото първоначално признаване.

2.1.1. Финансови активи по справедлива стойност в печалба или загуба

Тази категория има две под-категории: финансови активи държани за продажба и такива, признати в печалба или загуба по справедлива стойност при възникването им. Финансов актив се класифицира в тази категория, ако е придобит с основна цел продажба в кратък срок или е първоначално признат от ръководството по справедлива стойност в печалба или загуба. Деривативите се класифицират като държани за продажба. Към 31 декември 2017 г. Кооперацията не притежава такива активи.

2.1.2. Заеми

Заемите са недеривативни финансови активи с фиксирани или определими плащания, които не се търгуват на активен пазар. Те възникват, когато Кооперацията предоставя пари или услуги пряко на дебитор, без намерение да търгува с вземането.

2.1.3. Финансови активи държани до падеж

Инвестициите държани до падеж са недеривативни финансови активи с фиксирани или определими плащания и фиксирани падежи, за които Кооперацията има намерения и способност да държи до техния падеж. Ако Кооперацията реши да продава повече от несъществена сума активи, държани до падеж, цялата категория следва да бъде прекласифицирана като активи на разположение за продажба. Към 31 декември 2017 г. Кооперацията не притежава такива активи.

2.1.4. Финансови активи на разположение за продажба

Активите на разположение за продажба се отчитат по справедлива стойност. Изключение правят инструменти, които нямат котирана пазарна цена на активен пазар и чиято справедлива стойност не може да бъде надеждно измерена – те се представят в отчета за финансовото състояние по цена на придобиване. Към 31 декември 2017 г. Кооперацията не притежава такива активи.

2.1.5. Признаване

Покупки и продажби на финансови активи признати в отчета за всеобхватния доход по справедлива стойност, държани до падеж и на разположение за продажба се признават на датата на тяхното придобиване. Заемите се признават, когато паричните средства са преведени на заемополучателя. Финансовите активи се признават първоначално по справедлива стойност, увеличена с разходите по сделката за всички финансови активи. Финансовите активи се отписват, когато правата за получаване на паричните потоци от финансовия актив отпаднат или когато Кооперацията е прехвърлила всички значими рискове и ползи от собствеността на актива.

2.1.6. Оценяване

Активите на разположение за продажба и финансовите активи, отчитани по справедлива стойност в печалба или загуба, се отчитат след първоначалното признаване по справедлива стойност. Кредитите и вземанията и инвестициите, държани до падеж се отчитат по амортизирана стойност, при прилагане метода на ефективния лихвен процент. Приходите и разходите от промени в справедливата стойност на финансови активи, отчитани по справедлива стойност, се включват в отчета за всеобхватния доход за периода, през който са възникнали.

Приходите и разходите от промени в справедливата стойност на финансови активи на разположение за продажба се признават директно в собствения капитал докато финансовите активи бъдат отписани или обезценени, като кумулативните приходи и разходи, признати до момента в собствения капитал се признават в отчета за приходи и разходи. Лихвата, калкулирана при прилагане на метода на ефективния лихвен процент се отнася в отчета за всеобхватния доход.

Дивидентите от капиталовите инструменти на разположение за продажба се отчитат в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, когато за съответното дружество възникне правото да получи плащане.

2.2. Признаване на приходи и разходи

Приходите и разходите за лихви се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход съгласно принципа на начисляването на база ефективната доходност на актива или приложима променлива доходност. Приходите и разходите за лихви включват амортизация на сконто и премии, както и на други разлики между първоначалната балансова стойност на лихвоносен инструмент и стойността му на датата на падежа, изчислена по метода на ефективния лихвен процент.

2.3. Имоти, машини, съоръжения и оборудване и инвестиционни имоти

Имотите, машините и оборудването се признават първоначално по цена на придобиване. Цената на придобиване включва покупната цена и всички други преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи основно са: разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж и разходи за хонорари на лица, свързани с конкретния проект. Имотите, машините и оборудването се оценяват последващо по преоценена стойност, която е тяхната справедлива стойност, намалена с натрупаната амортизация и евентуалните загуби от обезценка.

Когато справедливата стойност на тези активи се увеличава в резултат на преоценка, увеличението се отчита директно в собствения капитал в статията „Преоценъчен резерв“, освен в случаите, когато възстановява намаление от преоценка на същия актив, което преди това е признато за разход. В този случай преоценката се отчита като приход. При намаление в справедливата стойност на актив, за който има формиран преоценъчен резерв, намалението се отнася пряко в собствения капитал в намаление на резерва от преоценки, до размера на кредитно салдо, съществуващо в преоценъчния резерв по отношение на този актив. В случай че няма формиран преоценъчен резерв (или той е недостатъчен), намалението се признава за разход през текущия период и се отразява в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход. Амортизацията се начислява на база линейния метод по установени норми с цел пълното амортизиране на дълготрайните материални активи в продължение на очаквания срок за тяхното използване.

Годишните амортизационни норми на активите са както следва:

	Счетоводни амортизационни норми	Данъчни амортизационни норми
• Сгради	2%	4%
• Машини, съоръжения и оборудване	12.5%	30%
• Компютри, периферни устройства и софтуер	12.5%	50%
• Превозни средства	12.5%	25%
• Други амортизируеми активи	4%	33.33%
• Офис оборудване	10%	15%

Инвестиционните имоти се оценяват по тяхната справедлива стойност определена на годишна база. Справедливата стойност отразява действителното състояние на инвестиционния имот в условията на конкурентен пазар в същото населено място и състояние на имота. Всички печалби и загуби в резултат на промените в справедливата стойност се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

Когато дълготраен актив се прехвърля в инвестиционен имот в следствие на промяна в неговото ползване, разликите възникващи към датата на трансфера между преносната стойност на актива и справедливата му стойност се признават директно в капитала. При продажба на актива тази печалба се прехвърля в неразпределени печалби. Загубите се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход при възникването им.

2.4. Капиталови инвестиции

Кооперацията отчита като капиталови инвестиции инвестицията си в дъщерно дружество. Дъщерни дружества са такива, върху които Кооперацията упражнява контрол. Контрол е властта да се управлява финансовата и оперативна политика на дадено предприятие, по начин, позволяващ да се извличат ползи в резултат на дейността му.

Инвестициите в дъщерни дружества се оценяват по метода на цената на придобиване (себестойността). Кооперацията признава приходите от инвестиции единствено до степента, в която получава разпределение от натрупаните печалби на дъщерното предприятие. Получени разпределения, надвишаващи тези печалби се разглеждат като възстановяване на инвестицията и се признават като намаление на цената на придобиване.

2.5. Вземания и задължения по парични заеми

Вземанията и задълженията по парични заеми са представени по амортизирана стойност в отчета за финансовото състояние на Кооперацията.

2.6. Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти включват пари в брой и парични средства, предоставени на депозит в местни търговски банки със срок на падеж до 3 месеца и се оценяват по номиналната им стойност.

2.7. Обезценка на финансови активи

Обезценка на финансови активи се признава, ако съществува обективно доказателство, че едно или повече събития оказват негативен ефект върху очакваните бъдещи парични потоци на дадените активи. Загуба от обезценка на финансови активи, които се отчитат по амортизирана стойност, се определя като разлика между отчетната стойност и настоящата стойност на бъдещите парчни потоци, дисконтирани с техния оригинален ефективен лихвен процент.

Преглед за обезценка на балансовите стойности на индивидуално значимите финансови активи се извършва на самостоятелна основа. На останалата част от финансовите активи се прави преглед за обезценка по групи, които имат сходни характеристики по отношение на кредитния риск.

Загубите от обезценка се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход. Загубата от обезценка на вземане се реинтегрира, когато последващото увеличение на възстановимата стойност може да бъде обективно свързано със събитие, което е настъпило след признаването на загубата от обезценка. Реинтегрираните загуби от обезценка на финансовите активи, които се отчитат по амортизирана стойност се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

2.8. Валутни операции

Операциите с чуждестранна валута се отчитат във функционална валута по обменния курс, Операции в чуждестранна валута се преизчисляват в лева по валутните курсове валидни за деня на операцията. Паричните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута към датата на отчета, се преоценяват във функционалната валута по курса за деня, към който се изготвят финансовите отчети. Печалбата или загубата в чуждестранна валута от парични активи или пасиви представлява разликата между амортизираната стойност във функционалната валута в началото на периода, коригирана с ефективната лихва и плащанията през периода, и амортизираната стойност на чуждестранната валута преизчислена по валутния курс в края на периода.

Непаричните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута и отчитани по справедлива стойност, се преоценяват във функционалната валута по курса към датата на определяне на справедливата им стойност. Курсовите разлики, възникнали в резултат на валутната преоценка, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

2.9. Компенсиране

Финансовите активи и пасиви се компенсират и съответно нетната стойност се отразява в отчета за финансовото състояние, когато Кооперацията има законно право да компенсира признатите стойности и възнамерява да извърши уреждане на актива и пасива на нетна основа.

2.10. Провизии

Провизията се признава в отчета за финансово състояние, когато Кооперацията има правно или конструктивно задължение, в резултат на минали събития и е вероятно, че за погасяването му ще е необходим изходящ паричен поток. Ако ефектът е съществен, провизиите се определят чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци с дисконтов процент преди данъчно облагане, който отразява текущата пазарна оценка за стойността на парите във времето и специфичните рискове за съответния пасив.

2.11. Данъчно облагане

Данъкът върху печалбата за годината представлява текущи и отсрочени данъци. Данъкът върху печалбата се признава в печалби и загуби, с изключение на този, отнасящ се за статии, които са признати директно в собствения капитал, или в друг всеобхватен доход.

2.11.1. Текущ данък

Текущият данък е очакваното данъчно плащане върху облагаемата печалба за годината, прилагайки данъчните ставки в сила към датата на изготвяне на отчета и всички корекции за дължими данъци за предходни години.

2.11.2 Отсрочен данък

Отсрочените данъци се изчисляват върху временните разлики между сумите на активите и пасивите, признати във финансовия отчет, и сумите използвани за данъчни цели. Отсрочен данък се оценява по данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за временните разлики когато те се проявяват обратно, на базата на закони, които са в сила, или са въведени по същество към отчетната дата.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се компенсират само ако има правно основание за приспадане на текущи данъчни активи и пасиви, и те се отнасят до данъци върху печалбата, наложени от едни и същи данъчни власти. Актив по отсрочени данъци се начислява за неизползваните данъчни загуби и приспадащи се временни разлики, доколкото е вероятно бъдеща облагаема печалба да бъде налична, срещу която те да могат да бъдат използвани. Отсрочените данъчни активи се преглеждат към всяка отчетна дата и се намаляват доколкото не е вероятно повече бъдеща изгода да бъде реализирана. При определянето на текущия и отсрочения данък Кооперацията взема предвид ефекта от несигурни данъчни позиции и дали допълнителни данъци или лихви може да са дължими.

Кооперацията смята, че начисленията за данъчни задължения са адекватни за всички отворени данъчни години на базата на оценката на много фактори, включително интерпретиране на данъчни закони и предишен опит. Тази оценка се основава на приблизителни оценки и допускания и може да включва преценки за бъдещи събития. Може да се появи нова информация, според която Кооперацията да промени своите преценки за адекватността на съществуващите данъчни задължения; такива промени в данъчните задължения биха засегнали разхода за данъци в периода, когато такова определяне бъде направено.

2.12. Доходи на персонала

2.12.1. Планове с дефинирани вноски

План с дефинирани вноски е план за доходи след напускане, според който Кооперацията плаща вноски на друго лице и няма никакви правни или конструктивни задължения да плаща допълнителни суми след това. Правителството на България носи отговорността за осигуряването на пенсии по планове за дефинирани вноски. Разходите по ангажимента на Кооперацията да превежда вноски по плановете за дефинирани вноски, се признават в печалби и загуби текущо.

2.12.2. Планове с дефинирани доходи

План с дефинирани доходи е план за доходи след напускане, различен от план с дефинирани вноски. Нетното задължение на Кооперацията за планове с дефинирани доходи се изчислява като се прогнозира сумата на бъдещите доходи, които служителите са придобили в замяна на своите услуги в текущия и предходни периоди; и този доход се дисконтира, за да се определи неговата настояща стойност.

2.12.3. Планове с дефинирани доходи, продължение

Кооперацията има задължение за изплащане на доход при напускане на тези свои служители, които се пенсионират в съответствие с изискванията на чл. 222, § 3 от Кодекса на Труда (КТ) в България. Съобразно тези разпоредби на КТ, при прекратяване на трудовия договор на служител придобил право на пенсия, работодателят му изплаща обезщетение в размер на две месечни брутни работни заплати. В случай, че работникът или служителят има натрупан стаж от 10 и повече години към датата на пенсиониране, обезщетението е в размер на шест месечни брутни работни заплати. Към датата на отчета за финансово състояние ръководството оценява приблизителния размер на потенциалните разходи за всички служители на база на доклад, изготвен от актюер чрез използването на метода на прогнозните кредитни единици. Кооперацията признава всички актюерски печалби и загуби възникващи от плана за дефинирани доходи в друг всеобхватен доход. Към 31.12.2017г. Ръководството счита, че тези потенциални разходи са несъществен размер, поради което такива не са признати.

2.12.4. Доходи при прекратяване

Доходи при прекратяване се признават като разход, когато Кооперацията се е ангажирала ясно, без реална възможност за отказ, с официален подробен план, с който или да прекрати работни отношения преди нормалната дата на пенсиониране, или да предостави обезщетения при прекратяване, в резултат на предложение, направено за насърчаване на доброволното напускане. Доходи при прекратяване за доброволно напускане са признати като разход, ако Кооперацията е отправила официално предложение за доброволно прекратяване, и е вероятно, че офертата ще бъде приета, а броят на приелите може да се оцени надеждно. Ако обезщетения се дължат за повече от 12 месеца след края на отчетния период, те се дисконтират до тяхната настояща стойност.

2.12.5. Краткосрочни доходи на наети лица

Задължения за краткосрочните доходи на наети лица се оценяват на недисконтирана база и са отчетени като разход когато свързаните с тях услуги се предоставят. Пасив се признава за сумата която се очаква да бъде изплатена по краткосрочен бонус в пари или планове за разпределение на печалбата, ако Кооперацията има правно или конструктивно задължение да заплати тази сума като резултат от минали услуги, предоставени от служител, и задължението може да се оцени надеждно. Кооперацията признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи по платен годишен отпуск, очаквани да бъдат заплатени на служителите в замяна на труда им за изминалия отчетен период.

2.13. Отчитане на договори за лизинг

Плащанията, извършени по договори за оперативен лизинг, се признават в отчета за всеобхватния доход на линейна база през периода на лизинга.Активи, наети по договори за финансов лизинг се отчитат в отчета за финансовото състояние като дълготраен актив и задължение по лизинг. Минималните лизингови плащания по тези договори се разпределят пропорционално между финансов разход и намаление на задълженията. Финансовият разход се амортизира през целия период на лизинговия договор. Лизингови договори, при които Кооперацията поема всички съществени рискове и ползи от правото на собственост, се класифицират като финансов лизинг. При първоначалното признаване наетият актив се оценява на сумата, равна на по-ниската от справедливата стойност или настоящата стойност на минималните лизингови плащания. След първоначалното признаване активът се осчетоводява в съответствие със счетоводната политика, приложима за този актив.

2.14. Нови стандарти и разяснения, които все още не са приложени

Стандарти, изменения и разяснения, публикувани, но все още са неприложими за годишния период, започващ на 1 януари 2017 г.:

- **Годишни подобрения на МСФО цикъл 2014 – 2016: Изменения на МСФО 1 и МСС 28 (приложими за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2018г., но все още неприети от ЕС);**
- **МСФО 9 Финансови инструменти и последващи изменения (приложим за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2018г.);**

Съветът по международни счетоводни стандарти (СМСС) издаде МСФО 9 „Финансови инструменти“, като завърши своя проект за замяна на МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване”. Новият стандарт въвежда значителни промени в класификацията и оценяването на финансови активи и нов модел на очакваната кредитна загуба за обезценка на финансови активи. МСФО 9 включва и ново ръководство за отчитане на хеджирането. Ръководството на Дружеството е все още в процес на оценка на ефекта на МСФО 9 върху финансовия отчет, но все още не е възможно да предостави количествена информация.

- **МСФО 14 „Отсрочени сметки при регулирани цени“ (приложим за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2016г., но все още неприети от ЕС);**

МСФО 14 позволява на дружества, прилагащи за първи път МСФО, да продължат признаването на суми, свързани с регулирани цени в съответствие с изискванията на тяхната предишна счетоводна база, когато прилагат МСФО. С цел подобряване на съпоставимостта с отчети на дружества, които вече прилагат МСФО и не признават такива суми, стандартът изисква да бъде представен отделно ефекта от регулираните цени.

- **МСФО 15 Приходи по договори с клиенти (приложим за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2018г.);**
- **МСФО 15 заменя МСС 18 „Приходи“, МСС 11 „Договори за строителство“** и свързани с тях разяснения и въвежда нов модел за признаване на приходите на базата на контрол. Новият стандарт променя правилата за определяне дали приходите са признават към даден момент или през даден период от време иводи до разширяване и подобряване на оповестяванията относно приходите. МСФО 15 е базирано на основен принцип, който изисква дружеството да признава приходпо начин, който отразява прехвърлянето на стоки или предоставянето на услуги на клиентите и в размер, който отразява очакваното възнаграждение, което дружеството ще получи в замяна на тези стоки или услуги. Допуска се по-ранното прилагане на стандарта. Дружествата следва да прилагат стандарта ретроспективно за всеки представен предходен период или ретроспективно като кумулативният ефект от първоначалното признаване се отразява в текущия период. Ръководството в момента все още анализира възможните ефекти от прилагането на стандарта, предвид спецификата на дейността си – основно финансови операции и сделки.
- **МСФО 16 „Лизинг“ (приложим за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2019г.);**
- **МСФО 17 „Застрахователни договори“ (приложим за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2021г., но все още неприет от ЕС);**
- **Изменения на МСФО 2 “Плащане на базата на акции“ (приложими за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2018г., но все още неприет от ЕС);**
- **Изменения на МСФО 4 „Застрахователни договори“: Прилагане на МСФО 9 „Финансови инструменти“ с МСФО 4 „Застрахователни договори“ (приложими за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2018г.)**
- **Изменения на МСФО 9 Авансови плащания с отрицателна компенсация (приложими за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2019г., но все още неприети от ЕС);**
- **Изменения на МСФО 10 и МСС 28 Продажби или доставки на активи между инвеститора и неговите асоциирани или съвместни предприятия (датата на влизане в сила е отложена за неопределено време и следователно приемането от ЕС е отложено)**
- **Изменения на МСС 28 „Дългосрочни инвестиции в асоциирани или съвместни предприятия“ (приложим за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2019г., но все още неприети от ЕС);**
- **Изменения на МСС 40 „Трансфери на инвестиционни имоти“ (приложим за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2018г., но все още неприети от ЕС);**
- **КРМСФО Разяснение 22 Сделки в чуждестранна валута и авансови възнаграждения (приложим за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2018г., но все още неприет от ЕС);**
- **КРМСФО Разяснение 23 Несигурност при третиране на данъци върху доходите приложим за годишни периоди, започващи на или след 01 януари 2019г., но все още неприет от ЕС);**
- **МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти” (изменен) в сила от 1 януари 2018 г.,все още не е приет от ЕС**

3. Оповестяване на политиката по управление на риска. Нетърговски операции

По-долу са представени различните рискове, на които Кооперацията е изложена, както и подходите, които е възприело за управлението им.

3.1. Ликвиден риск

Ликвидният риск възниква във връзка с осигуряването на средства за дейностите на Кооперацията и управлението на неговите позиции. Той има две измерения – риск, при който Кооперацията може да не бъде в състояние да посрещне задълженията си, когато те станат дължими; и риск от невъзможност да реализира свои активи при подходяща цена и в приемливи срокове.

Средствата се привличат посредством набор от инструменти включително емитиране на облигации, парични заеми, както и дяловите вноски. По този начин се увеличава възможността за гъвкавост при финансиране на дейностите на Кооперация Начала, намалява зависимостта от един източник на средства и понижава стойността на привлечения ресурс. Кооперацията се стреми да поддържа баланс между срочност на привлечения ресурс и гъвкавост при използването на средства с различна матуриретна структура. Кооперацията извършва текуща оценка на ликвидния риск посредством идентифициране и следене промените по отношение на необходимостта от средства за постигане на целите, залегнали в цялостната стратегия на Кооперация „Начала".

В следващата таблица е представен анализ на активите и пасивите на Кооперацията според остатъчния срок до падеж.

Матуритетна структура към 31 декември 2017г.

В хиляди лева

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 год.	От 1 год. до 5 год.	Над 5 години	Без матуритет	Общо
Активи							
Дълготрайни активи	-	-	-	-	-	356	356
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	602	602
Капиталови инвестиции	-	-	-	-	-	1,550	1,550
Отсрочени данъчни активи, нетно	-	-	-	8	-	-	8
Други активи	-	-	2	1	-	-	3
Вземания по парични заеми от клиенти, нетно	-	-	-	-	-	-	-
Парични средства и парични еквиваленти	5	67	-	-	-	-	72
Общо активи	5	67	2	9	-	2,508	2,591
Пасиви							
Дялови вноски на член-кооператорите	-	-	-	6	-	-	6
Други пасиви	4	-	4	2	-	-	10
Общо пасиви	4	-	4	8	-	-	16
Разлика в срочността на активите и пасивите	1	67	(2)	1	-	2,508	2,575

Матуритетна структура към 31 декември 2016 г.

В хиляди лева

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 год.	От 1 год. до 5 год.	Над 5 години	Без матуритет	Общо
Активи							
Дълготрайни активи	-	-	-	-	-	368	368
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	608	608
Капиталови инвестиции	-	-	-	-	-	1,957	1,957
Отсрочени данъчни активи, нетно	-	-	-	7	-	-	7
Други активи	1	-	4	1	-	-	6
Вземания по парични заеми от клиенти, нетно	-	-	10	79	-	-	89
Парични средства и парични еквиваленти	9	92	-	-	-	-	101
Общо активи	10	92	14	87	-	2,933	3,136
Пасиви							
Дялови вноски на член-кооператорите	-	-	-	8	-	-	8
Други пасиви	4	-	4	3	-	-	11
Общо пасиви	4	-	4	11	-	-	19
Разлика в срочността на активите и пасивите	6	92	10	76	-	2,933	3,117

3.2. Пазарен риск

3.2.1. Лихвен риск

Дейността на Кооперацията е обект на риск от колебания в лихвените проценти, до степента в която лихвоносните активи и лихвените пасиви падежират или търпят промени в лихвените равнища по различно време и в различна степен.

Чувствителност към промяната на лихвени проценти и нейното отражение в отчета за всеобхватния доход към 31 декември 2017 и 2016г. е както следва:

В хиляди лева	**100 базисни точки на паралелно покачване**	**100 базисни точки на паралелно понижение**
2017		
Към 31 Декември	1	(1)
2016		
Към 31 Декември	1	(1)

3.2.2. Валутен риск

Кооперацията е изложена на валутен риск при извършване на сделки с финансови инструменти, деноминирани в чуждестранна валута.

След въвеждането на Валутен борд в Република България, българският лев е фиксиран към еврото. Тъй като валутата, в която Кооперацията изготвя финансовите си отчети е българският лев, влияние върху отчетите оказват движенията в обменните курсове на лева спрямо валутите извън Еврозоната.

При извършване на сделки в чуждестранна валута възникват приходи и разходи, които се отчитат в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход. Такива експозиции са паричните активи и пасиви на Кооперацията, деноминирани във валута, различна от валутата на изготвяне на счетоводните отчети на Кооперацията. Тези експозиции в чуждестранна валута са представени в таблицата по-долу:

Структура към 31 декември 2017 г.

В хиляди лева

	Лева	Евро	Щатски долар	Общо
Активи				
Дълготрайни активи	356	-	-	356
Инвестиционни имоти	602	-	-	602
Капиталови инвестиции	1,550	-	-	1,550
Отсрочени данъчни активи	8	-	-	8
Други активи	3	-	-	3
Вземания по парични заеми от клиенти, нетно	-	-	-	-
Парични средства и парични еквиваленти	46	26	-	72
Общо активи	2,565	26	-	2,591
Пасиви				
Дялови вноски на член-кооператорите	6	-	-	6
Други пасиви	8	-	2	10
Общо пасиви	14	-	2	16
Нетна валутна позиция	2,551	26	(2)	2,575

Структура към 31 декември 2016 г.

В хиляди лева

	Лева	Евро	Щатски долар	Общо
Активи				
Дълготрайни активи	368	-	-	368
Инвестиционни имоти	608	-	-	608
Капиталови инвестиции	1,957	-	-	1,957
Отсрочени данъчни активи	7	-	-	7
Други активи	6	-	-	6
Вземания по парични заеми от клиенти, нетно	89	-	-	89
Парични средства и парични еквиваленти	7	94	-	101
Общо активи	3,042	94	-	3,136
Пасиви				
Дялови вноски на член-кооператорите	8	-	-	8
Други пасиви	9	-	2	11
Общо пасиви	17	-	2	19
Нетна валутна позиция	3,025	94	(2)	3,117

3.3. Кредитен риск

При осъществяването на дейността си, свързана с отпусканите заеми Кооперация Начала е изложена на кредитен риск. Той се управлява посредством прилагането на създадените за това правила и процедури.

Ръководството разполага с кредитна политика и изложеността на кредитния риск се наблюдава на текуща база. За всички членове, изискващи отпускане на кредит, се изпълнява оценка на финансовото им състояние. Кооперацията изисква обезпечение под формата на поръчителство, запис на заповед или ипотека и в редки случаи - залог. Като допълнително осигуряване се прави застраховка „Живот" в полза на Кооперация Начала на заемополучателите със задължение над 1,000 евро.

Не се наблюдава концентрация на кредитен риск, като максимално допустимата изложеност е представена чрез балансовата стойност на всеки един финансов актив.

Изложеност на кредитен риск

В хил.лева	*Прил.*	**2017**	**2016**
Вземания по парични заеми на член - кооператори, нетно			
Индивидуално обезценени			
Просрочени експозиции до 30 дни			
Просрочени експозиции от 91 до 180 дни		-	-
Просрочени експозиции над 180 дни		-	-
Брутна отчетна стойност		-	-
Загуби от обезценка		-	-
Балансова стойност		-	-
Необезценени			
Балансова стойност		-	89
В т. ч. предоговорени експозиции		-	-
Общо балансова стойност на вземания по парични заеми на член - кооператори, нетно	13	-	89

Жилищно ипотечно кредитиране

Таблицата по-долу представя кредитни експозиции от ипотечни кредити и аванси към клиенти –в зависимост от стойността на коефициента loan-to-value (LTV). LTV се изчислява като съотношение от брутната стойност на кредита към стойността на обезпечението. В брутната стойност не се включва начислената обезценка. Оценката на обезпечението не включва бъдещи разходи за придобиването и реализацията на обезпечението.

В хиляди лева	**2017**	**2016**
Loan to value (LTV) коефициент		
По-малко от 50%	-	10
51% до 70%	-	79
71% до 90%	-	-
91% до 100%	-	-
Повече от 100%	-	-
Общо вземания по парични заеми, брутно	**-**	**89**

Стойността на обезпеченията – жилищни ипотеки, използвани при изчислението на LTV коефициента за 2016 г. е 221 хил.лв.

Разпределението на отпуснатите парични заеми от в зависимост от вида на обезпеченията и клиентите е представено в следващата таблица:

В хиляди лева	**Предоставени кредити на нефинансови институции и други клиенти**	
	2017	**2016**
Обезпечения, държани срещу индивидуално обезценени кредити и вземания	-	-
Обезпечения, държани срещу непросрочени необезценени кредити и вземания	-	**89**
Обезпечени с ипотека	-	89
Парично обезпечение	-	-
Необезпечени	-	-
Загуби от обезценка	-	-
Общо вземания по парични заеми на клиенти, нетно	-	**89**

3.4. Оповестяване на справедливата стойност на финансовите инструменти

Според МСФО 7, Кооперацията следва да оповести информацията за справедливата стойност на активите и пасивите си, за които има публикувана и лесно достъпна пазарна информация, и чиято справедлива стойност се различава съществено от посочената в отчетите стойност.

Заеми на клиенти

Справедливата стойност на отпуснатите краткосрочните заеми е приблизително равна на тяхната амортизирана стойност към 31.12.2017г.

Заеми и задължения

Справедливата стойност на заемите и задълженията е близка до тяхната балансова стойност.

3.5. Операционен риск

Операционен риск е рискът от преки или непреки загуби в следствие на различни причини, свързани с процесите в Кооперацията, персонала, информационните технологии и инфраструктурата, както и в следствие на външни фактори, различни от пазарен и ликвиден риск, като например рисковете възникващи от правните и регулаторни изисквания и общоприети стандарти за корпоративно поведение. Операционните рискове възникват от всички сделки и операции на Кооперацията.

Целта на Кооперацията е да управлява операционния риск така, че да постигне баланс между избягването на финансови загуби и репутационен риск и ефективното управление на разходите.

3.6. Управление на капитала

Политиката на Кооперацията е да се поддържа така капиталова база, че да се поддържа доверието на кредиторите и на пазара като цяло, и да могат да се осигурят условия за развитие на бизнеса в бъдеще. Капиталът се състои от допълнителен капитал, вкл. преоценъчен резерв и неразпределена печалба/ натрупана загуба. Кооперацията следи възвръщаемостта на капитала и през годината не е имало промени в подхода за неговото управление.

4. Финансови инструменти

4.1. Счетоводни класификации и справедливи стойности

Таблицата показва балансовите и справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, включително нивата им в йерархията на справедливите стойности. Не е включена информация за справедливите стойности ако балансовата стойност е разумно приближение на справедливата стойност.

31 декември 2017

		Балансова стойност							Справедлива стойност			
В хил. лева	**Бел.**	**Дър-ни за тър-не**	**Определени по с-ва стойност**	**Държани до падеж**	**Заеми и вземания**	**Други фин-ви активи**	**Други фин-ви пасиви**	**Общо**	**Ниво 1**	**Ниво 2**	**Ниво 3**	**Общо**
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност												
Финансови активи, които не се оценяват по справедлива стойност												
Капиталови инвестиции		-	-	-	1,550	-	1,550	-	-	1,550	1,550	
Вземания по парични заеми от клиенти, нетно		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Парични средства и парични еквиваленти		-	-	72	-	-	72	-	72	-	72	
Други активи		-	-	3	-	-	3	-	-	3	3	
		-	-	75	1,550	-	1,625	-	72	1,553	1,625	
Финансови пасиви, оценявани по справедлива стойност												
Финансови пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност												
Дялови вноски на член-кооператори		-	-	-	-	6	6	-	-	6	6	
Приходи за бъдещи периоди		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Други пасиви		-	-	-	-	10	10	-	-	10	10	
	-	-	-	-	-	16	16	-	-	16	16	

Таблицата показва балансовите и справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, включително нивата им в йерархията на справедливите стойности. Не е включена информация за справедливите стойности ако балансовата стойност е разумно приближение на справедливата стойност.

31 декември 2016		**Балансова стойност**							**Справедлива стойност**			
В хил. лева	**Бел.**	**Дър-ни за тър-не**	**Определени по с-ва стойност**	**Държани до падеж**	**Заеми и вземания**	**Други фин-ви активи**	**Други фин-ви пасиви**	**Общо**	**Ниво 1**	**Ниво 2**	**Ниво 3**	**Общо**
Финансови активи, оценявани по справедлива стойност												
Финансови активи, които не се оценяват по справедлива стойност												
Капиталови инвестиции		-	-	-	1,957	-	1,957	-	-	1,957	1,957
Вземания по парични заеми от клиенти, нетно		-	-	89	-	-	89	-	-	89	89
Парични средства и парични еквиваленти		-	-	101	-	-	101	-	101	-	101
Други активи		-	-	6	-	-	6	-	6	-	6
		-	-	196	1,957	-	2,153	-	107	2,046	2,153
Финансови пасиви, оценявани по справедлива стойност												
Финансови пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност												
Дялови вноски на член-кооператори		-	-	-	-	8	8	-	-	8	8
Приходи за бъдещи периоди		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Други пасиви		-	-	-	-	11	11	-	-	11	11
		-	-	-	-	19	19	-	-	19	19

4.2. Оценяване на справедливи стойности

Кооперацията определя справедливите стойности, като използва други техники за оценяване. Целта на техниките за оценяване е да се определи справедлива стойност, която отразява цената, която би била получена при продажба на актив или платена при прехвърляне на пасив при обичайна сделка между пазарните участници към датата на оценяване.

Другите техники за оценяване включват модели на базата на настоящата стойност и дисконтираните парични потоци, сравнение с подобни инструменти, за които съществуват наблюдаеми пазарни цени.

Кооперацията счита, че справедливата стойност на вземания по парични заеми, които произтичат от договори, сключени в рамките на последните 12 месеца, както и такива, които Кооперацията е обезценило съгласно политиката си, е приблизително равна на балансовата им стойност. За остатъка от вземанията по парични заеми към 31.12.2017, Кооперацията изчислява справедлива стойност на базата на настоящата стойност и дисконтираните парични потоци, прилагайки среднопретеглен лихвен процент на всички сключени от Кооперацията договори за заеми през октомври 2017.

Справедливата стойност на паричните средства и парични еквиваленти, други активи и пасиви, дялови вноски на член-кооператори и приходи за бъдещи периоди е приблизително равна на отчетната им стойност, поради това, че са краткосрочни.

Кооперацията не представя оповестяване за справедлива стойност за инвестиции в дъщерни и асоциирани предприятия, които се осчетоводяват по цена на придобиване. Тяхната справедлива стойност не може да бъде надеждно оценена, тъй като акции на тези дружества не се търгуват публично и няма пазарни данни за тях. Кооперацията няма намерения да продава тези инвестиции.

5. Нетен лихвен доход

В хиляди лева	**2017**	**2016**
Приходи от лихви	10	15
-в т.ч. по договори за заем с лица от ключовия управленски персонал	*3*	*4*
Разходи за лихви	-	-
Общо нетен лихвен доход	10	15

През 2017 г. ефективният лихвен процент по парични заеми е 4% (2016 : 5.1%), като за отчетния период са реализирани приходи от законови лихви по обезценени заеми в размер на 7 хил.лв. (за 2016г.: 9 хил.лв.)

6. Разходи за обезценка на активи

В хиляди лева	**2017**	**2016**
Обезценка на инвестиционни имоти	(6)	(9)
Печалба/Загуба от отписване на апортирани ДА в дъщерното дружество	-	58
Обезценка на капиталова инвестиция	(407)	(429)
	(413)	(380)

Кооперация „Начала" като едноличен собственик на капитала на „Начала 2007" ЕАД, отчита загуба от инвестицията си, тъй като през 2017 г. дъщерното дружество намалява акционерния си капитал, за да покрие загуби от минали години.

7. Други приходи и разходи, нетно

В хиляди лева	**2017**	**2016**
Разходи за такси и комисионни	(1)	(2)
Приходи от дарения	-	345
Отписани задължения	2	6
Продажба на активи	-	10
Приходи от наеми	24	25
Общо други приходи и разходи, нетно	25	384

8 Административни разходи

В хиляди лева	**2017**	**2016**
Разходи за персонала	(115)	(121)
Разходи за социални осигуровки	(9)	(9)
Амортизации	(12)	(22)
Разходи за издръжка на офисите	(3)	(6)
Разходи за външни услуги, в това число за одит и други професионални услуги	(24)	(35)
Данъци	(5)	(8)
Общо административни разходи	(168)	(201)

Средносписъчния брой на персонала на Кооперацията към 31 декември 2017 г. се състои от 1 служител (2016 г. - 1).

9 Разходи за данъци

В хиляди лева	**2017**	**2016**
Данък за текущата година	-	-
Отсрочени данъци	1	35
- *Възникване и обратно проявление на временни разлики*	*1*	*35*
Общо отсрочени данъци	1	35

Към 31 декември 2017 г. Кооперацията не начислява корпоративен данък, тъй като финансовия резултат е загуба.

10.Имоти, машини, съоръжения и оборудване и нематериални активи

В хиляди лева	Имоти	Материални дълготрайни активи	Нематериални дълготрайни активи	Общо
Отчетна стойност				
Към 01.01.2016	1,007	45	11	1,063
Отписани активи	(644)	(7)	-	(651)
Към 31.12.2016	363	38	11	412
Към 01.01.2017	363	38	11	412
Отписани активи	-	(15)	-	(15)
Към 31.12.2017	363	23	11	397
Амортизация				
Баланс към 01.01.2016	-	30	2	32
Амортизация за годината	17	5	-	22
Отписани активи	(8)	(2)	-	(10)
Баланс към 31.12.2016	9	33	2	44
Баланс към 01.01.2017	9	33	2	44
Амортизация за годината	9	3	-	12
Отписани активи	-	(15)	-	(15)
Баланс към 31.12.2017	18	21	2	41
Балансова стойност Към 01.01.2016	1,007	15	9	1,031
Балансова стойност Към 31.12.2016	354	5	9	368
Балансова стойност Към 31.12.2017	345	2	9	356

11. Инвестиционни имоти

В хиляди лева	**2017**	**2016**
Балансова стойност към 1 януари	608	617
Нетна загуба от промяна на справедливата стойност	(6)	(9)
Балансова стойност към 31 декември	(602)	608

Справедливата стойност на инвестиционните имоти е определена за последните 12 месеца, като е приложен сравнителния метод и метода на приходната стойност и са взети в предвид тенденциите на пазара, състоянието на имотите и тяхното предназначение.

Справедливата стойност на инвестиционните имоти от 602 хил. лв. е категоризирана като справедлива стойност от Ниво 3 на база на входящите данни за използваната техника за оценяване.

12. Капиталови инвестиции

Кооперацията има следните инвестиции в дъщерни предприятия:

В хиляди лева	**2017**	**2016**
„Начала 2007“ ЕАД	1,550	1,957
Общо капиталови инвестиции	1,550	1,957

През 2017 г. и 2016 г. Кооперацията не е получавало дивиденти от дъщерното дружество. Кооперацията няма условни задължения или други ангажименти, свързани с инвестицията си в дъщерното дружество.

На Общото събрание на Кооперация Начала, проведено на 28.04.2017 г. е взето решение за намаляване на регистрирания капитал на „Начала 2007”ЕАД с цел покриване на отчетената загуба през 2016 г. Обезсилени са 4,061 броя обикновени, поименни, налични акции с право на глас.

13. Вземания по парични заеми от член - кооператори, нетно

13.1. Класификация

В хиляди лева	**2017**	**2016**
Дългосрочни		
Физически лица, в български лева	-	89
Частни предприятия	-	-
Дългосрочни вземания по парични заеми	-	89
Загуба от обезценка на дългосрочни вземания по парични заеми	-	-
Дългосрочни вземания по парични заеми, нетно	-	89
Краткосрочни		
Физически лица	-	-
Частни предприятия	-	-
Краткосрочни вземания по парични заеми	-	-
Загуба от обезценка на краткосрочни вземания по парични заеми	-	-
Краткосрочни вземания по парични заеми, нетно	-	-
Общо вземания по парични заеми, нетно	-	89

През 2017 г. са изплатени всички парични заеми , отпуснати на член-кооператори. Договорените лихвени проценти по заемите за 2017 и 2016 са 5% , а заемите са били обезпечени с ипотека.

13.2. Анализ по отрасли

Анализ на заемите на Кооперация „Начала" по отрасли както следва:

	2017		2016	
	хил.лв.	%	хил.лв.	%
Потребителски заеми	-	-	89	100.00
Брутно вземане	-	-	89	100.00
Резерви за обезценка и несъбираемост	-	-	-	-
Нетно вземане	-	-	89	-

14. Други активи

В хиляди лева	2017	2016
Предплатени разходи	2	4
Вземания от клиенти	-	1
Вземания по гаранции	1	1
Общо други активи	3	6

15. Парични средства и парични еквиваленти

В хиляди лева	**2017**	**2016**
Парични наличности в банки		
В лева	45	6
Във валута	25	93
Парична наличност в каса		
В лева	1	1
Във валута	1	1
Общо парични средства и парични еквиваленти	72	101

16. Отсрочени данъци

Отсрочените данъчни активи и пасиви са както следва:

В хиляди лева	**2017**	**2016**
Активи по отсрочени данъци		
Амортизация на дълготрайни материални активи	2	1
Обезценка на инвестиционни имоти	22	22
Общо активи по отсрочени данъци	24	23
Пасиви по отсрочени данъци		
Преоценка на дълготрайни материални активи	(16)	(16)
Общо пасиви по отсрочени данъци	(16)	(16)
Нетно отсрочени данъчни активи (пасиви)	8	7

Изменението на отсрочените данъчни активи и пасиви е както следва:

В хиляди лева	**2015**	**Измене ние в печалб а или загуба**	**2016**	**Измене ние в печалб а или загуба**	**2017**
Активи по отсрочени данъци					
Амортизация на дълготрайни материални активи	-	1	1	1	2
Обезценка на заеми	-	-	-	-	-
Обезценка на инвестиционни имоти	21	1	22	-	22
Общо активи по отсрочени данъци	21	2	23	1	24
Пасиви по отсрочени данъци					
Преоценка на дълготрайни материални активи	(48)	33	(16)	-	(16)
Общо пасиви по отсрочени данъци	(48)	33	(16)	-	(16)
Нетно отсрочени данъчни активи	(27)	35	7	1	8

17. Дялови вноски на член - кооператорите

Членовете на Кооперация „Начала" задължително правят дялова вноска, чийто размер се определя от Управителния съвет и е не по-малък от 7% от минималната работна заплата за страната. Всеки член-кооператор има право да внесе неограничен брой дялови вноски, които могат да бъдат изтеглени при прекратяване на членството и при условие, че са погасени всички задължения към Кооперацията.

Дяловият капитал на член-кооператорите е променлива величина и не се регистрира в съда. Дяловите вноски на собствениците са отделени в „Допълнителните резерви", а останалите дялови вноски на напуснали член-кооператори се представят като задължения, тъй катоподлежат на възстановяване в рамките на срока посочен в Закона за кооперациите и устава на Кооперация „Начала".

В хиляди лева	**2017**	**2016**
Салдо на 1 януари	8	23
Отписани дялови вноски	(2)	(6)
Дялови вноски на собствениците	-	(9)
Салдо на 31 декември	6	8

18. Отсрочени приходи

Отсрочените приходи включват средствата, получени от дарението от USAID, които са използванани за закупуването на дълготрайни материални активи. Отсроченият приход се признава като текущ систематично за срока на полезния живот на тези активите или при освобождаване от актива. През 2016 е направен апорт на сградата в София в капитала на „Начала 2007" ЕАД и отсрочените приходи в размер на 345 хил.лв. са признати изцяло като текущ приход в отчета за всеобхватния доход.

19. Други пасиви

В хиляди лева	**2017**	**2016**
Задължения към доставчици	-	1
Задължения към бюджета	4	4
Други	6	6
Общо други пасиви	10	11

20. Встъпителни вноски и резерви

Резервите на Кооперацията са заделени основно от неразпределената печалба от предходни години. Според изискванията на Закона за кооперациите са създадени целеви резерви -Фонд "Резервен" и Фонд "Инвестиции".

Членовете на Кооперация Начала задължително правят встъпителна вноска, чиито размер не е по-малък от 5% от минималната работна заплата за страната. Тези вноски не се връщат на член-кооператорите при прекратяване на тяхното членство в Кооперацията и се отнасят директно в собствения капитал.

Кооперацията формира и Преоценъчен резерв по отношение на дълготрайните материални активи.

Като допълпителен резерв са обособени Дяловите вноски на собствениците.

В Кооперацията няма сделки съгласно чл.187д на Търговския закон, за които се изисква допълнително оповестяване.

21. Сделки между свързани лица

21.1. Сделки с ключовия управленски персонал

В хиляди лева	**2017**	**2016**
Неуредени разчети по заеми, отпуснати на ключовия управленски персонал	-	79
Приходи от лихви по заеми, отпуснати на ключовия управленски персонал	3	4

21.2. Възнаграждения на ключовия управленски персонал

Членовете на Управителния и Контролния съвет са получили заплати и обезщетения за работата си в Съветите, включени в разходи за персонала, както следва:

В хиляди лева	**2017**	**2016**
Общо възнаграждения	87	88

21.3. Приходи и вземания за наем

През 2017 „Начала 2007" ЕАД ползва под наем офисите на Кооперация Начала в Пловдив. Наемните цени са в съответствие с пазарните условия в града, като за 2017 г. приходите за наем и консумативи получени от „Начала 2007" ЕАД са 11 хил.лв. (2016 г. :13 хил.лв. - ползван е и офис под наем в гр.София), като вземанията в края на 2017г. и 2016 г. са под 1 хил.лв.

След апорта на офис София в капитала на „Начала 2007"ЕАД , Кооперация Начала ползва под наем част от помещенията, за което през 2017 г. са платени 4 хил.лв.(2016 г.- 20 хил.лв) Задължения в края на годината са под 1 хил.лв.

22. Условни активи

В хиляди лева	**2017**	**2016**
Условни активи		
Отписани заеми	58	62
Обезпечения по заеми	-	221
Други вземания по заеми	42	42
Общо условни активи	100	325

През 2017 г. обезпеченията са отписани с изплащане на задълженията по отпуснатите заеми.

Отписаните заеми са обект на принудително събиране.

23. Условни задължения

Кооперацията няма условни задължения в края на 2017 г. и 2016 г.

24. Събития, възникнали след датата на изготвяне на отчета за финансовото състояние

След датата на изготвяне на отчета за финансовото състояние е продаден офисът в гр.Стара Загора. Сделката е финализирана на 21.02.2018 г. и паричните средства на Кооперацията са се увеличили със 129 хил.лв. С балансовата стойност на сградата в размер на 116 хил.лв. са намалени дълготрайните активи на Кооперацията , а 12 хил. лв., остатък от преоценъчния резерв, са признати за приход в отчета за печалбата или загубата за текущия период.

Не са възникнали други събития, които да изискват допълнително оповестяване във финансовите отчети.

Петър Арнаудов

Председател на Управителния съвет

Наталия Илиева

Главен счетоводител

Кооперация "Н А Ч А Л А"

гр. София 1164, ул. "Кокиче" № 11
Тел. 02/960 83 11
Факс. 02/960 83 42
e-mail: sofia@nachala.bg
website: www.nachala.bg

ГОДИШЕН ДОКЛАД

ЗА ДЕЙНОСТТА ПРЕЗ 2017 г.

гр. София, Февруари, 2018 г.

Настоящият доклад на Управителния съвет за дейността на Кооперация "Начала" през 2017 г. е разработен на основание чл.23 т.4 от Устава и чл.39 от Закона за счетоводството.

1. Преглед на развитието и резултатите от дейността на Кооперацията.

Кооперация „Начала" или "Кооперацията" е регистрирана с решение на Софийски градски съд по фирмено дело № 8558 от 1997 г., като доброволно сдружение на физически лица с променлив брой членове, която чрез взаимопомощ и сътрудничество развива своята дейност за задоволяване на интересите на член-кооператорите.

Съгласно чл. 36 ал. 1 и ал. 2 от Закона за кооперациите и с решение на Общото събрание е образувана взаимоспомагателна каса, чрез която Кооперацията да предоставя заеми за развитие на малкия бизнес на своите членове за сметка на направените от тях вноски.

Кооперацията има двустепенна система на управление – Контролен и Управителен съвет, които се състоят от по двама членове. Председателят на Кооперацията е Председател и на Управителения съвет, който към 31.12.2017 г. е в следния състав:

1.Петър Арнаудов - Председател;

1.Веселка Христова - Член;

3.Николай Ярмов - Член.

След промените в Закона за кредитните институции и въведеното изискване, че за извършване на кредитна дейност е необходимо да е учредено акционерно дружество, Кооперацията Начала създаде дъщерно акционерно дружество и му прехвърли дейността си свързана с финансиране на малкия и средния бизнес в страната.

Като едноличен собственик на капитала на "Начала 2007"ЕАД, Ръководството на Кооперацията съсредоточи своите усилия към управление и оказване на финансова подкрепа на дъщерното дружество.

През цялата 2017 г. Кооперацията продължи дейността си по събирането на вече отпуснатите активни заеми, както и на вземанията по станалите през годините съдебни заеми.

През 2017 са изплатени всички активни заеми на Кооперацията, при поргфейл от 89 хил.лв. в края на 2016г. Останаха за събиране само вземания по съдебни заеми, общо главници, лихви и съдебни разноски в размер на 100 хил.лв. (2016г.- 104 хил.лв)

През отчетният период постъпленията от лихви са едва 10 хил.лв. (2016г.- 15 хил.лв.) Допълнителни приходи в размер на 24 хил.лв. са реализирани от отдадените под наем офиси в гр.Плевен на Ей Ес Пи ЕООД и в гр.Пловдив на "Начала 2007" ЕАД.

По-съществените разходи през 2017 г. са свързани с направеното обезсилване на акции в дъщерното дружество в размер на 407 хил.лв., за покриване на загубата му за предходната година, както и административно-управленските разходи на Кооперацията, които са общо 168 хил.лв.

Така Кооперацията приключва 2017 г. със загуба от 542 хил.лв.

2. Описание на основните рискове, пред които е изправена Кооперацията.

Дейността на Кооперацията по своята същност създава предпоставки за излагане на валутен, кредитен, лихвен и ликвиден риск.

2.1. Валутен риск

Валутният риск е риск от негативно влияние и колебания на преобладаващите валутни курсове върху финансовото състояние и паричните потоци. Тъй като българският лев е фиксиран към еврото, валутният риск е свързан, както с бъдещето на еврото, така и с промените в останалите валути.

2.2. Кредитен риск

Кредитния риск е риска, при който клиентите няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло дължимите на Кооперацията суми в предвидения срок. С цел управление на кредитния риск, Кооперацията е разработила стриктни процедури за анализ и оценка на заемополучателите. В допълнение е изградена ефективна система за следене на плащанията, както и активни извънсъдебни и съдебни мерки за събиране на вземанията.

2.3. Лихвен риск

Лихвеният риск е свързан с влиянието на негативни промени на пазарните лихвени проценти. През 2017 този риск не съществуваше за Кооперацията, поради липсата на лихвени задължения.

2.4. Ликвиден риск

Ликвидният риск е свързан с невъзможността на Кооперацията да посрещне текущите и потенциалните си задължения. През 2017 този риск е минимален за Кооперацията, която разполагаше с достатъчни по размер свободни средства.

В Кооперацията е създадена система за следене появата на рискови фактори, от която и да е група, за определяне нивото на влияние на риска и неговото максимално редуциране.

3. Използвани финансови инструменти. Цели и политика по управление на финансовия риск

Финансовите инструменти, които използва Кооперацията са свързани основно с паричните средства и паричните еквиваленти, както и с вземанията по парични заеми. Политиките по тяхното отчитане и експозициите по тях са оповестени в годишния финансов отчет и съответните приложения.

Политиката относно управление на финансовия риск включва следните принципи:

- стриктно спазване на действащото законодателство;
- мониторинг на ключови финансови показатели;
- обезпечаване на Ръководството с финансово - счетоводна информация за вземане на решения;
- своевременно осигуряване на необходимите финансови ресурси;
- ефективно инвестиране на разполагаемите ресурси (собствени и привлечени);
- управление на капитала и активите на Кооперацията (включително и привлечените капитали);

Експозицията на предприятието по отношение на финансовите рискове е оповестена във финансовия отчет и в т.2 на настоящия доклад.

4. Анализ на финансови и нефинансови основни показатели за резултата от дейността

Финансови показатели 2017г.

(хил.лв.)

N:	Показатели:	2017 година	2016 година	2017/2016 стойност	2017/2016 процент
1	Финансов резултат	-542	-141	-401	-284.4%
2	Нетен размер на приходите от продажби	10	15	-5	-33.3%
3	Собствен капитал	2575	3117	-542	-17.4%
4	Пасиви (дългосрочни и краткосрочни)	16	19	-3	-15.8%
5	Обща сума на активите	2591	3136	-545	-17.4%
6	Приходи	38	405	-367	-90.6%
7	Разходи	581	581	0	0.0%
8	Краткотрайни активи	74	116	-42	-36.2%
9	Разходи за бъдещи периоди	2	4	-2	-50.0%
10	Налични краткотрайни активи (8-9)	72	112	-40	-35.7%
11	Краткосрочни задължения	8	8	0	0.0%
12	Краткосрочни вземания	0	11	-11	-100.0%
13	Краткосрочни финансови активи без вземания и пари	0	0	0	0.0%
14	Парични средства	72	101	-29	-28.7%
15	Платима сума през периода за погасяване на дългосрочни задължения	0	0	0	0.0%
16	Текущи задължения (11+15)	8	8	0	0.0%
	Рентабилност:				
23	Коеф. на рентабилност на собствения капитал (1/3)	-0.21	-0.25	0.04	17.3%
24	Коеф. на рентабилност на пасивите (1/4)	-33.88	-5.94	-27.93	-470.2%
25	Коеф. на капитализация на активите (1/5)	-0.21	-0.24	0.03	14.3%
	Ефективност:				
26	Коеф. на ефективност на разходите (6/7)	0.07	0.70	-0.63	-90.6%
27	Коеф. на ефективност на приходите (7/6)	15.29	1.43	13.85	965.8%
	Ликвидност:				
28	Коеф. на обща ликвидност (10/11)	9.00	14.00	-5.00	-35.7%
29	Коеф. на бърза ликвидност (12+13+14)/11	9.00	14.00	-5.00	-35.7%
30	Коеф. на незабавна ликвидност (13+14)/16	9.00	12.63	-3.63	-28.7%
31	Коеф. на абсолютна ликвидност (14/16)	9.00	12.63	-3.63	-28.7%
	Финансова автономност:				
32	Коеф. на финансова автономност (3/4)	160.94	164.05	-3.12	-1.9%
33	Коеф. на задлъжнялост (4/3)	0.01	0.01	0.00	1.9%

Влошаването на финансовите показатели на Кооперацията през 2017 г. в сравнение с 2016 г. се дължи основно на загубата, отчетена от намаляване на регистрирания капитал на „Начала 2007"ЕАД с 407 хил.лв., с цел покриване на загуби от предходната година. През 2016 също имаше обезценка на капиталовата инвестиция за 429 хил.лв., но във връзка с направения апорт на сградата в гр.София бяха отчетени и голям размер извънредни приходи – общо от 403 хил.лв.

5. Важни събития настъпили след датата, към която са съставени финансовите отчети.

След датата на изготвяне на финансовите отчети е продаден офисът в гр.Стара Загора. Сделката е финализирана на 21.02.2018 г. и паричните средства на Кооперацията са се увеличили със 129 хил.лв. С балансовата стойност на сградата в размер на 116 хил.лв. са намалени дълготрайните активи на Кооперацията , а 12 хил. лв., остатък от преоценъчния резерв, са признати за приход в отчета за печалбата или загубата за текущия период.

Не са възникнали други събития, които да изискват допълнително оповестяване.

6. Вероятно бъдещо развитие на Кооперацията.

Бъдещата дейност на Кооперацията ще продължи в следните насоки:

- Ефективно управление и подкрепа на дъщерното дружество;
- Събиране на всички задължения натрупани по съдебните заеми;
- Търсене на възможности за инвестиции в нови дружества и области на дейност, в съответствие с приетите мисия и визия на Кооперацията.

7. Действия в областта на научноизследователската и развойна дейност.

Кооперацията не извършва дейности и не инвестира в научни изследвания и проучвания.

8. Наличие на клонове на Кооперацията.

Кооперация „Начала" няма регистрирани клонове, чрез които да осъществява дейността си.

9. Информация по реда на чл.187 и чл.247 от Търговския закон.

- През 2017 възнагражденията на членовете на Контролния и Управителния съвет са 87 хил.лв.
- Участието на членовете на Управителния съвет в търговски дружества, като неограничено отговорни съдружници, притежаването на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е както следва:

Веселка Христова	„Начала 2007”ЕАД – Председател на СД
Петър Арнаудов	„Начала 2007”ЕАД – Изпълнителен директор
Николай Ярмов	**„Начала 2007”ЕАД – Член на СД** **„Консултантска мрежа ФОТОН“ ЕООД – Управител и собственик на 100% от капитала** **"СЕО Бизнес Ангели" ООД– съдружник с 20% от капитала** **Фондация „ЦПУР Б-я“– Управител и член на борда**

- През 2017 няма сключени от членовете на Управителния съвет договори по чл.240б от Търговския закон.

10. Планираната стопанска политика през следващата година, в т.ч. очакваните инвестиции и развитие на персонала, както и предстоящи сделки от съществено значение за дейността на Кооперацията.

През 2018 Кооперация Начала не очаква нови инвестиции и не планира мероприятия за развитие на персонала.

Настоящият доклад е приет на заседание на Управителния съвет от 28.02.2018 г.

Петър Арнаудов
Председател на Управителния съвет